DAVLAT XIZMATCHILARINING EMOTSIONAL INTELLEKT DARAJASINING KASBIY KOMPETENTLIGIGA TA'SIRI

Mirzajonov Alisher Mahamadsodiq O'g'li
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Ijtimoiy himoya milliy agentligi Farg'ona viloyati Bag'dod tumani "Inson" ijtimoiy xizmatlar markazi psixologi. alishermirzajonov37@gmail.com

Bugungi kunda davlat xizmatini takomillashtirish jarayonida xodimlarning kasbiy bilim va ko'nikmalari bilan bir qatorda ularning psixologik xususiyatlarini, xususan emotsional intellekt darajasini hisobga olish muhim ahamiyat kasb etmoqda. Davlat xizmatchisi faoliyati doimiy ravishda fuqarolar bilan muloqot, murakkab vaziyatlarda tezkor qaror qabul qilish va hissiy jihatdan barqaror bo'lishni talab etadi, bu esa uning kasbiy kompetentligini shakllantirishda emotsional omillarning o'rnini dolzarb ilmiy-amaliy muammoga aylantiradi.

Tadqiqotning maqsadi — davlat xizmatchilarining emotsional intellekt darajasi bilan kasbiy kompetentligi o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni O'zbekiston psixologlarining ilmiy yondashuvlari asosida aniqlash va nazariy jihatdan asoslashdan iborat.

O'zbekiston psixologiya fanida kasbiy faoliyat va emotsional-ijtimoiy jarayonlar o'rtasidagi bog'liqlik bir qator tadqiqotchilar tomonidan o'rganilgan. Jumladan, L.Ya. Olimovning tadqiqotlarida mutaxassisning ijtimoiy-psixologik kompetentligini rivojlantirishda emotsional intellektning kommunikativ, emotsional va shaxsiy komponentlari muhim o'rin tutishi ko'rsatib berilgan — bunda emotsional intellekt kasbiy faoliyatdagi ijtimoiy-psixologik samaradorlikning ajralmas qismi sifatida talqin etiladi. O.J. Qodirovaning ishlarida esa hissiy madaniyatni rivojlantirish zamonaviy psixologiyaning dolzarb

yo'nalishlaridan biri ekanligi, boshqa insonlarning hissiy holatini to'g'ri anglash qobiliyatining shaxs faoliyati yo'nalganligiga bevosita ta'sir ko'rsatishi asoslangan. V.M. Karimovaning ijtimoiy psixologiya sohasidagi tadqiqotlarida esa shaxslararo munosabatlar va ijtimoiy muhitning kasbiy faoliyatga ta'siri psixologik jihatdan yoritilgan bo'lib, bu davlat xizmatchisi kabi doimiy muloqotga asoslangan kasb egalari uchun alohida ahamiyatga ega.

Ushbu tadqiqotlarni umumlashtirish shuni ko'rsatadiki, emotsional intellektning asosiy komponentlari — o'zini anglash, emotsiyalarni boshqarish, empatiya va ijtimoiy ko'nikmalar — davlat xizmatchisining fuqarolar bilan samarali muloqot o'rnatish, nizoli vaziyatlarni konstruktiv hal etish va stressli sharoitlarda barqaror faoliyat yuritish kabi kasbiy kompetensiyalari bilan uzviy bog'liqdir. O'zbek psixologlarining fikricha, mutaxassisning ijtimoiy-psixologik kompetentligi faqat nazariy bilim va tajriba orqali emas, balki uning hissiy-shaxsiy sifatlarini maqsadli rivojlantirish orqali ham shakllanadi.

Xulosa qilib aytganda, davlat xizmatchilarining kasbiy kompetentligini oshirishda emotsional intellektni rivojlantirish muhim psixologik shart hisoblanadi. O'zbekiston psixologlarining tadqiqotlariga tayangan holda, bu yo'nalishda keyingi ishlarni davlat xizmatchilari namunasida empirik diagnostika va maxsus psixologik trening dasturlarini joriy etish orqali davom ettirish maqsadga muvofiqdir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Olimov L.Ya. Sud psixolog eksperti ijtimoiy-psixologik kompetentligining rivojlanishida emotsional intellektning o'rni // Ta'lim va innovatsion tadqiqotlar. – 2023. – №2.
2. Qodirova O.J. Harbiylarda emotsional intellekt qobiliyatini rivojlantirishning psixologik jihatlari // Respublika konferensiya materiallari. – 2021.
3. Karimova V.M. Ijtimoiy psixologiya. – Toshkent: TDPU, 2012.